

Kronisk nyresvigt hos katte

Artiklen er fra Vore Dyr nr. 114 - juni 2005
Dansk Dyrevæm Århus
Tingskoven 5, 8310 Tranbjerg J.
Tlf. 8733 4440 www.ddaa.dk

Kronisk nyresvigt er den hyppigst forekommende nyresygdom hos katte, og vi møder den jævnligt i klinikken, især hos ældre katte. Den kan være vanskelig at behandle og det er derfor vigtigt at opdage sygdommen så tidligt som muligt.

Sygdommen udvikler sig som regel over flere måneder, og symptomerne opstår således også gradvist, hvorfor de kan være vanskelige at erkende. Typisk synes katteejeren at katten viser tegn på alderdom.

Den er træt, spiser mindre eller slet ikke, måske kaster den op. Ofte er den begyndt at tisse udenfor sin bakke, og mange ejere har opdaget at katten faktisk drikker og tisser mere end tidligere.

Symptomerne opstår efterhånden som nyrevævet gradvist bliver ødelagt og mister sin funktion. Ligesom hos mennesker er nyrenes opgave at rense blodet for affaldsstoffer, styre kroppens salt- og væskebalance samt at producere vigtige hormoner.

Disse funktioner er så vigtige at nyrerne har udviklet en meget stor reservekapacitet. Faktisk får katten først symptomer på nyresvigt når op mod 2/3 af nyrevævet er ødelagt.

Der kan være mange forskellige årsager til kronisk nyresvigt. Der kan være tale om infektioner med bakterier eller virus, f.eks. FIP virus. Men også kræftkuder, cyster og forgiftninger kan ligge bag. Ofte er det ikke muligt at finde den grundlæggende årsag.

Diagnosen kronisk nyresvigt stiller vi på baggrund af en grundig sundhedsundersøgelse understøttet af urin- og blodprøver.

Ved hjælp af urinprøven kan vi vurdere nyrenes evne til at opkoncentrere urinen og "spare på kroppens vand". Vi kigger også på om nyrerne taber vigtige protein-stoffer til urinen.

I blodprøverne vurderer vi de såkaldte nyreværdier bl.a. BUN, creatinin og fosfat. Disse stoffer bliver normalt udskilt over nyrerne, men ved nyresvigt ser vi at de ophobes i blodet og værdierne kan blive forhøjede. Vi kan også finde en nedsat blodprocent hos katten. Den normale nyre udskiller et hormon ved navn erythropoetin, som stimulerer dannelsen af røde blodlegemer i knoglemarven. Ved svær nyresvigt dannes hormonet ikke, og katten kan derfor komme til at lide af blodmangel.

Det kan dog være et problem at blodværdierne først bliver forhøjede når mere end 3/4 af nyrevævet er beskadiget, mens vi som nævnt kan opleve symptomerne starte tidligere. Pga. vigtigheden af at starte behandling så tidligt som muligt, er vi derfor glade for en ny test ved navn ERD-test. ERD-testen kan meget tidligt i forløbet måle en stigning af mikroalbumin i urinen, og hjælpe os til en tidlig diagnose. Testen skal dog ofte gentages, og resultaterne skal naturligvis sammenholdes med blodprøverne og den kliniske undersøgelse af katten for at give mening. Vi anbefaler ofte at katte over 7 år medbringer en urinprøve i forbindelse med sundhedsundersøgelsen, så vi ved hjælp af ERD-testen kan fange tidlige nyreskader.

Som nævnt er det ikke muligt at kurere kronisk nyresvigt. Men vi har heldigvis mange muligheder for at forlænge kattens liv og give den en fornuftig livskvalitet. Behandlingen kan bestå af forskellige typer medicin samt løbende blod- og urinprøver for at vurdere effekten. Nogle katte kan have behov for indlæggelse f.eks. for væskebehandling i blodet. Meget vigtigt er det, at nyresyge katte får diætkost resten af deres liv. Diætfoderet skåner kattens nyrer ved at begrænse mængden af affaldsstoffer som skal udskilles over nyrerne. Dette gøres ved at begrænse mængden af bl.a. fosfor og protein i foderet. Ligeledes er det vigtigt at foderets protein er af høj kvalitet og fordøjelighed. Et højt indhold af omega 3 fedtsyrer hjælper ved at mindske inflammationen i nyrerne, dvs. nyrenes reaktion på overanstrengelsen. Det er vist at nyresyge kattes levetid kan forlænges med op til 30 måneder udelukkende ved hjælp af den rigtige diæt.

Når diagnosen først er stillet bliver vi ofte spurgt om ejeren kunne have gjort noget for at undgå sygdommen. Generelt er svaret nej. Men der er dog nogle enkle forholdsregler man kan følge.

Det er selvfølgelig vigtigt at katten altid har adgang til frisk drikkevand. Et kvalitetsfoder afstemt efter kattens alder, vægt og eventuelle svagheder er ligeledes af stor betydning. Og endeligt er det vigtigt være opmærksom på kattens æde- og drikkelyst, samt at konsultere sin dyrlæge så snart man får mistanke om at noget er galt.

Af dyrlægerne
Kari-Anne Bjørnkjær-Nielsen
og Finn Østergaard

